

4. Штиршов О. М., Ханіна М. Ю. Основні підходи до вивчення феномену «професійного вигорання». *«Могилянські читання – 2019». Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти* : XXII Всеукр. наук.-метод. конф. тези доповідей. Миколаїв : Видавництво ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 11–14.

Лілія Ребуха

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ЗВО

Професійне самовизначення студентів є найважливішим етапом їхнього особистісного та професійного становлення. Розв'язання задачі самореалізації у професійній освіті пов'язане із віднаходженням умов, механізмів та засобів формування студента як суб'єкта професійного становлення. Це завдання може бути вирішене за допомогою організації психолого-педагогічного супроводу, спрямованого на створення сприятливих освітніх умов з розкриття та реалізації особистісного потенціалу майбутнього педагога під час навчання у ЗВО. Психолого-педагогічний супровід тісно пов'язаний з такими поняттями як підтримка та допомога [1].

Тому у сучасних умовах ринку праці, що швидко змінюється, широкого вибору професій і високої конкуренції, психолого-педагогічний супровід відіграє засадничу роль. Він спрямований на формування свідомого ставлення до вибору професії, розвитку професійних інтересів і мотивації, подолання можливих діяльнісних проблем та ін. Психолого-педагогічний супровід професійного самовизначення студентів у ЗВО має за мету сформулювати у студентів професійну ідентичність, розвинути навички рефлексії та самостійного прийняття виважених рішень, підвищити мотивацію до навчання та безперервного професійного розвитку, здійснити адаптацію здобувачів освіти до вимог професійного середовища, створити належні умови для реалізації індивідуальних освітніх і професійних траєкторій [4–6].

До завдань психолого-педагогічного супроводу нами віднесено моніторинг та діагностику професійних інтересів, нахилів та здібностей студентів; формування у здобувачів освіти розуміння професійних вимог та перспектив майбутнього працевлаштування; розробку індивідуальних програм розвитку особистісних та професійних компетенцій; організацію консультацій з питань вибору професії та планування кар'єри; психологічну підтримку у подоланні сумнівів та внутрішньої тривожності, пов'язаних із професійним вибором [2–3]. Для кожного викладача важливо здійснювати поетапність психолого-педагогічного супроводу. Так, на початковому етапі слід провести діагностику з виявлення індивідуальних особливостей студентів, їх професійних інтересів та рівня освітньої підготовки. На основному етапі допомогти студентам спроектувати власні освітні траєкторії та підтримати їх у

розробці планів професійного розвитку. Заключний етап передбачає проведення рефлексії досягнутих результатів, відкоригування планів неперервного фахового саморозвитку, сприяння реалізації намічених професійних цілей.

Отже, психолого-педагогічний супровід професійного самовизначення студентів сприяє їхній успішній соціалізації, професійному зростанню та особистісному розвитку. Ефективна робота викладача у цьому напрямі допомагає кожному студенту стати повноцінним учасником освітнього процесу, здатним до адаптації та професійного самозреалізування в умовах сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Галайко Ю. А. Психолого-педагогічний супровід розвитку інноваційності майбутніх учителів математики в умовах магістратури. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2020. № 1. URL: <https://pedejournal.cdu.edu.ua/article/view/202-206>
2. Іванов В. Зміст, форми, методи і заходи психолого-педагогічного супроводу з формування професійних планів у студентів педагогічного коледжу. *Вісник Національного університету оборони України*. 2022. № 68(4). С. 46–51. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-68-4-46-51>
3. Лаппо В. В. Педагогічний супровід духовного зростання студентів закладів вищої освіти: монографія / за наук. ред. В. В. Стинської. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 516 с.
4. Мирончук Н. М. Педагогічний супровід майбутніх викладачів вищої школи у процесі професійної підготовки. *Нові технології навчання: наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України*. Київ, 2016. Вип. 89. Ч. 2. С. 127–131.
5. Ребуха Л.З. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами у закладах дошкільної освіти. *Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти: збірник наукових праць* / укл.: Мисик О.С., Миськова Н.М., Онофрійчук Л.О., Пісоцька Л.С., Розгон В.В.; за заг.ред. проф. Зданевич Л.В. Хмельницький : ХГПА, 2024. С. 549–551. URL: https://drive.google.com/drive/folders/-1XbuCa3bObIQn-kMrKfkPzuqdcq4_AjHa?fbclid=IwAR06wVr6CaJUB21tbzJ-mihgSziiDTqz7p5Cv6mPbX52rrI7adtSK5fJs3c
6. Теличко Т. В. Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 73. Том 2. С. 88–91.